

The Jews as a nation in exile

1. "Yehud" Daniel 2:25, Ezra 5:8

2. Rashi to Esther 2:10

כדי שיאמרו שהיא ממשפחה בזויה וישלחוה שאם ידעו שהיא ממשפחת שאול המלך היו מחזיקים בה:

So that they will say that she is from a degraded family and they will send her away, for if they would know that she was from the family of King Shaul, they would keep her.

3. Rabbi Avraham Ibn Ezra to Esther 2:9

יש אומרים כי מרדכי לא עשה נכונה שצוה על אסתר שלא תגיד עמה כי פחד שלא יקחנה המלך לאשה אם ידע שהיא מהגולה. ואחרים אמרו כי בדרך נבואה או בחלום ידע שתבא תשועה על ידה לישראל. והנכון בעיני כי עשה זה מרדכי בעבור שתשמור תורת ד' בסתר שלא תאכל נבילות ותשמור השבתות ולא ירגישו המשרתים, כי אם יודע הדבר שמא המלך יכריחנה או יהרגנה כי בעל כרחיה נתפשה.

Some say Mordechai acted incorrectly, ordering Esther not to identify her nation; he feared that the king would not take her as a wife if he would know she was from the exile. And others say [Mordechai] knew prophetically or from a dream that salvation would come for Israel through her. And it appears right in my eyes [to say] that Mordechai did this so that she could guard the Torah of Gd in secret, so she would not eat non-kosher meat and she would observe Shabbat and the servants wouldn't realize it. For if it would become known, perhaps the king would compel her, or kill her, for she was taken against her will.

4. Rabbi Chaim ibn Attar (18th century Morocco), Rishon l'Zion 2:10

ונראה דב' טעמים היו למרדכי שהכריחוהו לצוות לאסתר לשלא תגיד.

הא' כאשר ראה שנקלחה אסתר למלכות והנה ידוע הוא שבאותו זמן היו ישראל שבויים וקלי הערך, וחש מרדכי לכבוד אסתר שלא תתבזה בעיני אחשורוש מצד גריעותה להיותה מבני השביה, וטעם זה לא יספיק לאחשורוש למנוע מלבא עליה ככל אשר תאווה נפשו מצד יפיה אבל לא ינשאה מצד גריעות עמה. ואמרינן בכתובות דף נ"א... דקאמר הש"ס על אסתר שיודעת שלא ישאנה אחשורוש והטעם מצד שאינה ראויה למלכות...

ולזה צוה עליה אשר לא תגיד דאם באולי יקחנה אחשורוש לתשמיש, לא תשב בשפל המצבות. ומה גם לדבריהם ז"ל דאחשורוש היה שונא לישראל פשיטא שלא ימליכנה ולא ישים כתר מלכות בראשה.

עוד אני אומר כי מרדכי ידע נאמנה כי לא לחנם נלקחה אסתר בית המלכות כי יודע היה מרדכי ע"ה צדקות הצדקת הלזו וה"ו שהיה הקב"ה מביאה לידי מדה זו אם לא לצורך גדול כאשר היה לבסוף, וכמ"ש לה "ומי יודע אם לעת כזאת וכו'" אשר לזה נתחכם לומר לה שלא תגיד עמה מטעם הנז'.

והטעם הב' שרצה מרדכי להעלים קורבתו עם אסתר כדי שידע מכל אשר יעשה לה...

And it appears that two reasons compelled Mordechai to instruct Esther not to say.

First: When he saw that Esther was taken by the empire, and it is known that Israel of that time were captives and of low esteem. Mordechai was concerned for Esther's honour, that she not be degraded in the eyes of Achashverosh because of her low status as part of the captivity. But [her low status] would not prevent Achashverosh from doing as he lusted with her, due to her beauty – but he would not marry her, because of the low status of her nation. And we say in Ketuvot 51b... The Talmud says of Esther that she knew Achashverosh would not marry her, because she would not be suited for monarchy...

Therefore, he instructed her not to tell, so that even if Achashverosh would take her for relations, she would not remain in this low position. Especially within the words of the Sages, that Achashverosh hated Israel, it is obvious that he would not make her the queen and would not place the crown of monarchy upon her head.

I also say that Mordechai knew well that Esther was not taken to the palace for nothing. For Mordechai knew the righteousness of this righteous woman, and Gd forbid that Gd should bring her to this, other than for a great need, as developed in the end. As he said to her, "And who knows if for a time like this, etc." Therefore he strategized, telling her not to tell, for that reason.

Second: Mordechai wished to hide his relationship with Esther so that he would know what was done with her...

5. Mordechai and Esther

<https://www.ancient.eu/Marduk/> <https://www.ancient.eu/ishtar/>

7. Talmud, Megillah 13b

אמר רבי יוחנן: בגתן ותרש שני טרסיים הוו, והיו מספרין בלשון טורסי... והן לא היו יודעין כי מרדכי מיושבי לשכת הגזית היה והיה יודע בשבעים לשון.

Rabbi Yochanan said: Bigtan and Teresh were *tarsiyim*, and they spoke the *tursi* tongue... And they did not know that Mordechai was from those who sat in the *Lishkat haGazit*, and he knew seventy languages.

8. The exile of Yehoyachin/Yechanyah

Melachim II 24:11-15

9. Talmud, Megillah 10b

"תחת הנעצוץ יעלה ברוש ותחת הסרפד יעלה הדס (ישעי' נה:יג) - תחת הנעצוץ תחת המן הרשע שעשה עצמו עבודה זרה... "יעלה ברוש" זה מרדכי שנקרא ראש לכל הבשמים שנאמר "ואתה קח לך בשמים ראש: מר דרור" ומתרגמין "מרי דכי". "תחת הסרפד" תחת ושתי הרשעה בת בנו של נבוכדנצר הרשע ששרף רפידת בית ד'. "יעלה הדס" זו אסתר הצדקת שנקראת הדסה... "והיה לד' לשם" זו מקרא מגילה, "לאות עולם לא יכרת" אלו ימי פורים.

"Instead of thorns a cypress will ascend, and in place of nettles a myrtle will ascend (Isaiah 58:13)" – "In place of thorns" is wicked Haman, who made himself an idol... "A cypress (*b'rosh*) will ascend" is Mordechai, who is called the head (*rosh*) of all spices, as Shemot 30:23 says, "And now take for yourself *besamim rosh: Mor dror*" which is rendered in Aramaic is *Marei deichi*...

10. Names

Daniel 1:7

Mordechai at the palace gate: A false note?

11. GPS

Esther 2:11, 2:19, 2:21, 4:2, 5:9, 6:12

12. Rabbi Avraham Ibn Ezra to Esther 2:9

וידענו כי מרדכי היה מגדולי ישראל כי הנה הוא שלישי לשרים העולים עם זרובבל. וכאשר ראה כי לא נבנה הבית בא אל עולם והיה בשער המלך בארמון והיא מעלה גדולה, והנה דניאל הפקיד חביריו על מלכות בבל. והוא בשער המלך ולולי שהיה מרדכי קודם מעשה אסתר ממשרתי המלך לא עזבוהו המשרתים להתהלך לפני חצר בית הנשים:

And we know that Mordechai was among the leaders of Israel, for he was third among the nobles who ascended with Zerubavel. And when he saw that the Beit haMikdash was not built, he came to Elam and he was at the king's gate at the palace, which reflects great stature. Ad Daniel placed his colleagues in charge over the kingdom of Babylon (Daniel 3:30). And he was at the king's gate, and if Mordechai had not been among the king's servants before the event with Esther, the servants would not have let him walk before the yard of the women's house.

13. Malbim to Esther 2:19

מרדכי נתעלה להיות יושב בשער המלך על כסאות למשפט כאחד השרים, שזה עשו לו בעבור שמצאו אותה בביתו, ובזה הלא בטחה שכ"ש שיעשו לו גדולה וכבוד אם ידעו כי היא בת דודו...

Mordechai was elevated to sit at the king's gate upon the seats of justice as one of the nobles. They did this for him because they found her in his house. She then assumed that they would give him greatness and honour if they would know that she was cousin...

14. Talmud Yerushalmi, Berachot 1:1 with Yedid Nefesh commentary

אמר רבי חייא רבה לר' שמעון בן חלפתא בי רבי כך היא גאולתן של ישראל, בתחילה קימאה קימאה, כל מה שהיא הולכת היא רבה והולכת... כך בתחילה [ב כא] "ומרדכי יושב בשער המלך" ואחר כך [ו יא] "ויקה המן את הלבוש ואת הסוס" ואחר כך [ו יב] "וישב מרדכי אל שער המלך" ואחר כך [ח טו] "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות" ואח"כ [ח טז] "ליהודים היתה אורה ושמחה". ידיד נפש: "וַיֵּשֶׁב מֶרְדֳּכָי אֶל שַׁעַר הַמֶּלֶךְ" חזר אל שקו ותעניתו. וזה במקביל לקדרותא דשחרא, שיש מצב שהחושך חוזר לזמן מה, ואח"כ ממשיכה ההארה.

Rabbi Chiya Rabbah said to Rabbi Shimon ben Chalafta in the yeshiva of Rebbe: Thus is the redemption of Israel, at first bit by bit, and as it goes along it increases... So at the start "And Mordechai sat at the king's gate", and then "And

Haman took the garb and the horse," and then "And Mordechai returned to the king's gate," and then "And Mordechai went out before the king in royal garb," and then, "The Jews had light and joy."

Yedid Nefesh: "And Mordechai returned to the king's gate" – He returned to his sackcloth and fasting. This is parallel to the darkness of morning, a situation in which the darkness returns for a time, and then illumination continues.

15. Yoram Hazony, *The Dawn*, pg. 29

The narrative relates that by the time of the festivities surrounding the coronation of the new queen, and probably long before then, Mordechai had been in the habit of "sitting in the king's gate" (2:19), the receiving area of the citadel, in which the supplicants of the empire waited for an audience with the king or tried to obtain one when they had business.... Of course, those who make it their business to "sit" in the king's gate are no more than inert than those today who have a "seat" in parliament, and the obvious inference is that Mordechai was by this time a known figure, deeply involved in the intrigues of the court....

The seeds

16. The original Daniel 1:8-16

17. Talmud, Megilah 13a

"וישנה ואת נערותיה וגו'", אמר רב: שהאכילה מאכל יהודי. ושמואל אמר: שהאכילה קדלי דחזירי. ורבי יוחנן אמר: זרעונים, וכן הוא אומר ויהי המלצר נושא את פתבגם... ונותן להם זרעונים.

"And he altered her and her maids for the best in the women's residence." Rav said: He fed her Jewish food. Shemuel said: He fed her the necks of pigs. Rabbi Yochanan said: Seeds, as in Daniel 1:16 "And *hameltzar* took their *patibaga*... and gave them seeds."

18. Rashi to Daniel 1:21

לדברי האומר התך זה דניאל "ולמה נקרא שמו התך שחתכוהו מגדולתו" צריכין אנו לומר שזהו כורש הראשון שלפני אחשורוש ולדברי האומר "שכל דברי מלכות נחתכין על פיו" נאמר כורש זה הוא דריוש השני אחר אחשורוש. ובימי דריוש המדי שהשליכו לגוב אריות לא ירד מגדולתו שנאמר (לקמן ו) "ודניאל דגא הצלח במלכות דריוש ובמלכות כורש פרסאה" למדנו שבימי כורש הראשון היה בגדולה According to the view that Hatach is Daniel and he was called Hatach because he was cut down [*h-tc*], we must say that this was Cyrus I, from before Achashverosh. According to the view that it was because all of the throne's matters were cut [*h-tc*] on his word, this was Darius II, who followed Achashverosh. During the days of Darius I, when Daniel was thrown into the lions' den, he did not descend from greatness; see Daniel 6:29.

19. Rabbi Moshe Isserless (16th century Poland), *Rama Orach Chaim* 695:2, citing 13th-14th century *Kol Bo*

י"א שיש לאכול מאכל זרעונים בפורים, זכר לזרעונים שאכל דניאל וחביריו בבבל (כל בו).
Some say one should eat seeds on Purim, to remember the seeds that Daniel and his friends ate in Babylon. (*Kol Bo*)